

Література

1. Банкрутство і санація підприємства: теорія і практика кризового управління / Т.С. Клебанова, О.М. Бондар, О.В. Мозенкова та ін. / за ред. О.В.Мозенкова. – Х.: ВД «ІНЖЕК», 2013. – 272 с.

2. Удовиченко О. Вдосконалення процедури банкрутства – нагальна потреба часу. // www.yur-gazeta.com/wrater/.

3. Коломієць Н. І. Запобігання банкрутству малих підприємств / Н. І. Коломієць // Лісове господарство, лісова, паперова і деревообробна промисловість: Міжвідомчий науково-технічний збірник. – Вип. 29. – Львів: УкрДЛТУ, 2014. – С. 248–256.

4. Кривицька Ю. Як вдосконалити законодавство про банкрутство? // www.yur-gazeta.com/writer/647.

УДК 346(043.2)

Майка К. О., студентка,
Юридичний факультет,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна
Науковий керівник: Загрішева Н.В., к.ю.н., доцент

ПРАВОВИЙ СТАТУС ПРИПИНЕННЯ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ

Діяльність різноманітних суб'єктів господарювання потребує належного правового регулювання. Ця регламентація включає в себе порядок утворення та державної реєстрації суб'єктів господарювання, умови здійснення підприємницької діяльності та взаємодію з іншими владними структурами і суб'єктами господарювання, а також процедуру припинення суб'єктів господарської діяльності. Саме процес припинення суб'єктів господарювання на практиці супроводжується рядом питань, що нерідко затягують його у часі та створюють цілу низку завдань для підприємства, що припиняється, без вирішення яких ця процедура неможлива.

Основні засади припинення діяльності суб'єктів господарювання визначаються Господарським кодексом України, а спеціальні – законами, що визначають особливості правового статусу суб'єктів господарювання зі спеціальним (виключним) видом діяльності. Питання припинення діяльності суб'єктів господарювання також регулюються Цивільним кодексом, а також низкою законів: «Про банки і банківську діяльність»; «Про інститути спільного інвестування»; «Про страхування» та іншими.

Загалом проблема правового регулювання припинення діяльності суб'єктів господарювання розглядалася у працях О.М. Вінник, В.М. Гайворонського, Л.М. Дорошенко, В.П. Жушмана, О.Р. Зельдіної, П.О. Повар, І.О. Пушко, О.В. Старцева, О.В. Титової, В.С. Щербини та

інших.

О.В. Старцев під припиненням суб'єктів господарювання розуміє юридичні умови, за яких суб'єкти господарювання втрачають право провадити господарську діяльність та, відповідно, втрачають підприємницьку правосуб'єктність з моменту внесення відповідного запису до Єдиного державного реєстру юридичних осіб, фізичних осіб-підприємців та громадських формувань [1, с. 73]. В.С. Щербина дещо інакше трактує це поняття. Під припиненням суб'єкта господарювання він розуміє специфічну правову роботу, яка включає юридичні підстави (умови), акти та процесуально-правовідії щодо припинення суб'єкта господарювання як суб'єкта права [2, с. 134]. Відповідно до Цивільного кодексу України юридична особа припиняється в результаті реорганізації (злиття, приєднання, поділу, перетворення) або ліквідації. Юридична особа є такою, що припинилася, з дня внесення до Єдиного державного реєстру запису про її припинення [3].

Реорганізація – це таке припинення діяльності підприємства, при якому його права, обов'язки і майно переходять до інших діючих чи знову створюваних підприємств, які приймають на себе виконання функцій і завдань реорганізованого підприємства чи реорганізованих підприємств, що припинили свою діяльність. Цивільний кодекс України виділяє такі форми реорганізації: злиття, приєднання, поділ та перетворення [3].

Ліквідація – це припинення будь-якої діяльності суб'єкта господарювання, його особистих і майнових прав та зобов'язань без правонаступництва.

На думку О. Титової під ліквідацією необхідно розуміти припинення діяльності юридичної особи без переходу прав та обов'язків у порядку правонаступництва до інших осіб, крім випадків, спеціально обумовлених законодавством [4, с. 14].

Дещо схоже визначення ліквідації запропоновано П. Поваром: «Ліквідація суб'єкта господарювання – це припинення його існування як суб'єкта права за встановленою законодавством процедурою без настання універсального правонаступництва» [3, с. 6]. Ліквідацію юридичної особи як систему встановлених законодавством дій, спрямованих на припинення юридичної особи без правонаступників розглядає О. Скоропис [4, с. 14]. Інколи ліквідацію розуміють як регламентовану законом процедуру, результатом якої є припинення діяльності юридичної особи [5]. Водночас М. Фесюра вважає, що ліквідація – це припинення підприємства, установи, організації, які є суб'єктами господарювання, що відбувається на законних підставах, в порядку тачерговості задоволення вимог кредиторів, відповідно до вимог державного законодавства України [2, с. 313].

Юридична особа ліквідується:

- 1) за рішенням її учасників або органу юридичної особи,

уповноваженого на це установчими документами;

2) за рішенням суду про ліквідацію юридичної особи через допущені при її створенні порушення, які не можна усунути, за позовом учасника юридичної особи або відповідного органу державної влади, а також з інших причин, встановлених законом [3].

Ліквідаційний процес передбачає здійснення щодо суб'єкта господарювання таких заходів: внесення до Єдиного державного реєстру запису про рішення щодо ліквідації юридичної особи чи фізичної особи – підприємця; встановлення порядку та строків проведення ліквідації, а також стягнення дебіторської заборгованості та встановлення строків для заяви претензій кредиторами; після розрахунку з кредиторами складається ліквідаційний баланс; відбувається подання державному реєстратору визначених законом документів для реєстрації ліквідації [5].

У законодавстві країн Європейського Союзу під ліквідаційними процедурами розуміють колективні процедури, які започатковуються і контролюються адміністративними або судовими органами держави з метою реалізації активів під наглядом цих органів, зокрема якщо процедури закінчуються компромісною угодою боржника з кредитором або іншим подібним засобом [1, с. 154].

У Сполучених Штатах Америки поширеною є практика ліквідації, зокрема шляхом банкрутства, органів державної влади, органів місцевого самоврядування як юридичних осіб [1, с. 104]. Є випадки, коли внаслідок економічної кризи банкрутами визнаються цілі міста.

Проаналізувавши вищезазначені визначення, можна зробити висновок, що більшість авторів акцентує на головній відмінності ресорганізації від ліквідації, а саме відсутності правонаступництва.

Отже, припинення суб'єкта господарської діяльності в Україні може бути здійснено двома шляхами: ліквідацією чи реорганізацією. Проаналізувавши різницю між ліквідацією та реорганізацією, можемо зробити висновок, що в першому випадку має місце остаточне припинення будь-якої діяльності якогось суб'єкта господарювання, а в другому – одна організаційно-правова форма припиняється і замінюється на нову.

Література

1. Підприємницьке право : [навчальний посібник] / за ред. О.В. Старцева. – К.: Істина, 2006. – 208 с.

2. Щербина В.С. Господарське право : [підручник] / В.С. Щербина. – К. : Юрінком Інтер, 2013. – 636 с.

3. Цивільний кодекс України від 16 січня 2003 року № 435-IV // Офіційний вісник України. – 2003. – № 11. – Статті 104–112.

4. Титова Е.В. Правовое регулирование ликвидации обществ с ограниченной ответственностью: некоторые проблемы и пути их решения / Е.В. Титова, А.Н. Переверзев // Вісник Донецького університету. – Сер. В.: Економіка і право. – 2008. – № 1. – С. 367–370.

5. Господарський кодекс України від 16 січня 2003 року // Офіційний вісник України. – 2003. – № 11. – Статті 59–61, 91.

УДК 330.322.3(043.2)

М'ягка Н.М., студентка,
Юридичний факультет,
Національний авіаційний університет, м. Київ, Україна
Науковий керівник: Козирева В. П., к.ю.н., доцент

ІНВЕСТИВАННЯ СФЕРИ ІТ–ТЕХНОЛОГІЙ, ЯК ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК УКРАЇНИ

Сьогодні сфера інформаційних технологій є одним із головних драйверів економіки нашої країни. Вона займає третій рядок за обсягом експортної виручки і поступається за цим параметром лише таким «класичним» індустріям, як агро і металургія. Більшість українських ІТ-підприємств вибрали бізнес-модель аутсорсингу. Це пов'язано, в першу чергу, з низькою дієвістю українського законодавства з захисту інтелектуальної власності і, як наслідок, низькою привабливістю українського ринку та широке використання імпортного програмного забезпечення.

Зазначені проблеми стримують розвиток ІТ-підприємств України. Основними напрямками їх розвитку мають бути:

1. Вдосконалення законодавства в сфері захисту інтелектуальної власності та спрощення ведення бізнесу для сприяння розвитку вітчизняного ринку програмного забезпечення та збільшенню кількості ІТ-підприємств.

2. Створення офісів ІТ-підприємств в регіонах України для залучення більшої кількості спеціалістів, що сприятиме пожеввленню конкуренції на ринку праці та стимулюванню підвищення кваліфікаційного рівня спеціалістів.

3. Розвиток економіки знань, перехід на продуктові бізнес-моделі та створення власних розробок для підвищення конкурентоспроможності та доходності ІТ-підприємств.

4. Розробка комплексних рішень оцінки ефективності впровадження нових технологій та бізнес-моделей для швидкої адаптації ІТ-підприємств до змін на ринку [1].

Держава досі не оцінює належним чином потенціал українського ІТ-бізнесу, втрачаючи цінні кадри і, як наслідок, перспективи розвитку для країни. Україна вже є провідною країною по наданню ІТ-аутсорсингу, а наші стартапи стають конкурентоспроможними на світовому ринку. Хоча, іноземні інвестори звертають дедалі більшу увагу на Україну, на ринку